

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Brief over politieke markt over Wijkgericht Werken	3617696		5 september 2023

Leden van de gemeenteraad,
In het collegeprogramma 2022-2026 heeft het college de wijkgerichte aanpak opnieuw geïntroduceerd. Op grond hiervan heeft het college op 11 oktober 2022 een Bestuurlijke Opdracht Wijkgericht Werken vastgesteld (3487985). Hierover is de gemeenteraad per brief geïnformeerd (3496929).

Op 27 juni 2023 hebben wij u per brief (3604012 / 3614175) verzocht voor het organiseren van een politieke markt over Wijkgericht Werken. Tijdens de politieke markt willen wij u, samen met partners als bijvoorbeeld Welbions en/of Wijkkracht, graag informeren en inspireren over wat een 'Ontwikkende gemeente'-aanpak is en wat daarvan de kanttekeningen zijn. Ook willen we graag stilstaan bij het te volgen proces, inclusief de manier waarop we participatie daarin een plek willen geven. In het presidium van 3 juli j.l. is deze brief behandeld en is in een politieke markt voorzien, in beginsel op 26 september 2023. Wij hebben aangegeven om u zo spoedig mogelijk na het Zomerreces te voorzien van stukken die input zijn voor deze politieke markt. Het presidium heeft aangegeven deze stukken uiterlijk 11 september te willen ontvangen. Met deze brief doen wij u de toegezegde informatie toekomen.

Stukken die wij u op voorafgaand aan de politieke markt toezenden

De toegezegde informatie die wij voorafgaand aan de politieke markt aan u sturen vindt u in de volgende bijlagen:

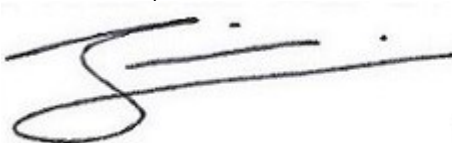
- *Bijlage 1: Achtergrondinformatie over Wijkgericht werken in Hengelo.*
Dit document gaat in op wat wijkgericht werken is en hoe we dat willen inzetten.
- *Bijlage 2: Programma Politieke markt.*
Dit schetst een beknopte invulling van hoe wij de invulling van de politieke markt voorstellen

We hopen op een vruchtbare politieke markt.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Bijlagen:

- *Bijlage 1: Inleiding Wijkgericht werken in Hengelo.*
- *Bijlage 2: Programma Politieke markt.*

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Bijlage 1: Wijkgericht werken

Wijkgericht werken als strategisch thema

Wijkgericht werken is een middel dat bijdraagt aan verschillende ontwikkelopgaven en het uitgangspunt de inwoner centraal te zetten. Wijkgericht werken is geen doel op zich en ook geen op zichzelf staande ontwikkeling. Dit thema wordt daarom in samenhang ontwikkeld met onder andere de omgevingsvisie, het transformatieplan sociaal domein, de Klimaat-, Energie- en Circulariteit opgave, het integraal veiligheidsplan en zo nog vele andere ontwikkelingen.

Wijkgericht werken

Wijkgericht werken wordt binnen gemeente Hengelo als volgt gedefinieerd:

- Het organiseren van gemeentelijke taken op wijk- of buurtniveau noemen we wijkgericht werken. Ontwikkelopgaven in een gebied worden samen met inwoners en (partner)organisaties opgepakt.
- Wijkgericht werken heeft als belangrijkste doel ontwikkelingen beter te laten aansluiten op de leefwereld en behoefte van de inwoner.
- Het belangrijkste effect van wijkgericht werken is het leefbaar houden van onze buurten en wijken.

Bij zowel partners als bij de gemeente zijn al mensen werkzaam die samen met inwoners werken aan de leefbaarheid van hun buurt of wijk. Enkele voorbeelden: Welbions levert wijkcoaches en wijkbeheerders, Wijkkracht levert Sociaal makelaars, beweegmakelaars en beweegcoaches en er is een cultuurmakelaar actief in Hengelo. Daarnaast zijn ook de stadsdeelregisseurs en wijkbeheerders de (vertaal)schakel tussen de gemeentelijke wereld en de leefwereld.

Wijkgericht werken bij andere gemeenten

Om te komen tot een werkwijze is onderzoek gedaan naar de aanpak van verschillende gemeenten die wijkgericht werken reeds hebben opgenomen in hun werkwijze. Specifiek is gekeken naar de gemeenten Zwolle, Nijmegen en Almelo. De overeenkomsten in de aanpak bij deze gemeenten (en daarmee input voor de aanpak voor gemeente Hengelo) zijn:

- De motivatie is het leefbaar houden van wijken;
- Behoeftte aan meer ruimte voor maatwerk;
- Differentiatie van beleid naar wijken;
- Er is sprake van een bepaalde vorm van inwonerparticipatie;
- Er is sprake van samenwerking met stakeholders zoals maatschappelijke organisaties, ondernemers en bewonersorganisaties;
- Er is een meerjarige cyclus, programma of agenda;
- Data wordt benut om trends en ontwikkelingen te duiden;
- Wijk of buurtbudgetten en/of fondsen;
- De aanwezigheid van een stadsdeel-/wijkregisseur en wijkwethouder.

Gemeente Hengelo

In Hengelo krijgt wijkgericht werken vorm op twee wijzen. Enerzijds in de wijze waarop wij ons huidig beleid door ontwikkelen en anderzijds in specifieke gebiedsgerichte programma's of projecten. Een belangrijk onderdeel van beide werkwijzen is het feit dat we altijd een vorm van participatie met

onze inwoners en/of partners organiseren en we gericht gebruik maken van data. Om te komen tot een participatiewerkwijze wordt het denkkader participatie ingezet.

Huidig beleid

In het collegeprogramma 2022-2026 krijgt het thema leefbare wijken volop aandacht. De ambitie op dit thema raakt al ons beleid en de wijze waarop wij dit door ontwikkelen. Centraal staat het vraagstuk hoe we aan de lokale context van wijken en buurten beleid kunnen koppelen. Binnen alle domeinen wordt hier al in meer of mindere mate uitvoering aan gegeven. De warmtetransitie wordt wijk voor wijk aangepakt. Binnen het derde deel van de omgevingsvisie wordt een visie opgesteld voor het thema 'Woonwijk als veilige sociale basis'. Binnen de stedelijke ontwikkeling wordt intensief samengewerkt met bijvoorbeeld Welbions voor de ontwikkelopgaven in relatie tot de gezondheid en leefbaarheid van de buurt en wijk. Binnen het sociaal domein worden wijkteams ontwikkeld en binnen de sociale basis wordt gewerkt aan de gezonde wijkaanpak. Hierbij maken inwoners, professionals en de gemeente een 'foto' van de wijk (wijkbeeld) en stellen zij samen een buurtagenda op waar samen aan gewerkt wordt. Bij al deze ontwikkelingen wordt gekeken naar de karakteristieken van wijken, kansen op wijkniveau en draagkracht/draaglast. Met deze ontwikkelingen is de gemeente zichtbaar in de wijk. De gemeente maakt persoonlijk verbinding met onze inwoners en werkt intensief samen met onze partners op. Daarnaast dragen de bestaande bewonersbudgetten (buurtbonnen en wijk brede activiteitenbudgetten voor georganiseerde bewonersgroepen) bij aan de ambitie om initiatieven snel tot uitvoer te brengen.

Programma's of projecten

Naast een vertaling van wijkgericht werken binnen alle domeinen wordt wijkgericht werken op een tweede manier ontwikkeld binnen de gemeente Hengelo. Wijkgericht werken wordt ook ingezet als integrerend principe voor specifieke gebiedsgerichte opgaven. Een opgave kan een heel verschillende aanleiding hebben. Bijvoorbeeld een vraag of ontwikkeling geïnitieerd door inwoners of een grote vastgoedontwikkeling van onze partners. Een uitgangspunt is in ieder geval dat het een ontwikkeling betreft die in hoge mate impact heeft op de ervaren leefbaarheid binnen een wijk, er sprake is van koppelkansen binnen een gebied en of er meerdere domeinen betrokken zijn. Om hier vorm aan te geven wordt voor dergelijke opgaven een programma of projectorganisatie opgezet. In de zomernota is gesproken over twee experimenten die per 2024 worden opgestart. Eén van deze experimenten heeft een top-down aanleiding (gemeente of partners met initiatief), de andere een bottom-up (inwoners met initiatief).

Risico's:

1. Er bestaat een risico dat de gemeente te veel gefocust is op het eigen plan en onvoldoende participatie mogelijk maakt.

Beheersmaatregel: De stadsdeelregisseur speelt een belangrijke rol bij het verbinden van inwoners met de gemeente en moet alert zijn op dergelijke signalen. Als er tekortkomingen worden geconstateerd, moet hij/zij deze doorgeven aan hogere niveaus. Er wordt een duidelijke escalatielijn (CMT en B&W) afgesproken voor dergelijke situaties. Bovendien wordt er binnen het projectteam een specifieke rol en verantwoordelijkheid toegewezen met betrekking tot participatie met inwoners, waarbij het denkkader participatie leidend is.

Verder is het toevoegen van partners in onze projectteams al een goede herinnering

2. Het is moeilijk om ontwikkelingen in een wijk te koppelen als financieringsstromen niet (tijdelijk) worden samengevoegd. Dit vereist goedkeuring en draagvlak binnen de organisatie, om te voorkomen dat partners afhaken.

Beheersmaatregel: Bij de implementatie van wijkgericht werken en de uitvoering van specifieke experimenten wordt rekening gehouden met het feit dat wijkgericht werken goedkeuring vereist over verschillende domeinen. Het opdrachtgeverschap voor dergelijke projectteams en ontwikkelingen ligt daarom bij het CMT.

Proces en positionering intern:

Het exacte proces en de positionering moet nog worden bepaald. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het principe 'learning by doing'.

Uitgangspunten op dit moment zijn in ieder geval:

1. Er wordt een leidraad opgesteld of een ontwikkeling, vraag of opdracht op een wijkgericht manier moet worden aangepakt.
2. Wanneer een vraag of ontwikkeling op een wijkgerichte manier wordt aangepakt, wordt allereerst een programma of projectstructuur opgetuigd. Deze teams bestaan uit ambtenaren of domein specifieke projectleiders uit verschillende domeinen en onze partners uit de wijk. De inrichting van dit projectteam is afhankelijk van de vraag die voorligt.
3. Integrale projectteams werken nauw samen met de ambtelijk opdrachtgever en de wijkwethouder. Deze wethouder fungeert ook als aanspreekpunt en ambassadeur voor de wijk binnen het college.
4. In de programma's en projecten werken we waar mogelijk vanaf het eerste moment samen met relevante partners.

In juni is gestart met de voorbereiding van de beide experimenten die eind 2023, 2024 en verder vorm en uitvoering krijgen. Aan de hand van deze experimenten volgt een advies voor de implementatie van wijkgericht werken in de gemeentelijke organisatie. Tijdens een politieke markt wordt u meegenomen in een van deze experimenten. Het doel is dat u daardoor meer gevoel krijgt bij de vraag hoe wijkgericht werken er in de praktijk uit gaat zien.

Bijlage 2. Programma Politieke markt

Duur: 90 minuten

1. Inloop (5 minuten)
2. Introductie wijkgericht werken door de portefeuillehouder en projectleider (15 minuten)
3. Wijkgericht werken in de praktijk in samenwerking met onze partners (45 minuten)
4. In gesprek met elkaar (20 minuten)
5. Afsluiting en vervolg (5 minuten)